

Datum: 2020-09-17

Till: Kommunstyrelsen

Handläggare: Ritva Veeborn

Dnr: KS 000500/2020 – 900

Remissvar över utredningen Kommunerna som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna

Förslag till beslut

1. Båstads kommun ställer sig positiv till de slutsatser utredningen redovisar när det gäller att kommunerna har kompetens och befogenheter att utföra uppgifter inom arbetsmarknadspolitiken.
2. Båstads kommun vill med detta remissvar betona vikten av att kommunerna får de ekonomiska resurser som krävs för att utföra dessa nya uppgifter inom arbetsmarknadspolitiken.
3. Denna tjänsteskrivelse expedieras till Arbetsmarknadsdepartementet, senast den 13 november, som kommunstyrelsens remissvar.

Bakgrund

Regeringen har tillsatt en utredning vars direktiv det är att analysera kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken vid reformeringen av Arbetsförmedlingen.

En utgångspunkt är att det ska finnas likvärdiga tjänster hos fristående aktörer i hela landet. Utredningen ska analysera och bedöma rättsläget för kommunerna att tillhandahålla arbetsmarknadstjänster på uppdrag och med ersättning från arbetsförmedlingen och besvara frågan; är det tillåtet för kommuner att leverera arbetsmarknadspolitiska insatser inom nuvarande regelverk?

Utredningen ska analysera och redogöra för förutsättningarna, samhällsekonomiska konsekvenser, marknadsförutsättningarna och konkurrensneutraliteten. Statens ansvar för arbetsmarknadspolitiken ska behållas men fristående aktörer ska matcha och rusta arbetssökande för de lediga jobben. Utredningen ska lämna förslag som för-bättrar möjligheterna för kommunernas medverkan som utförare.

Grund för kommunens ställningstagande

Det kan vara svårt att dra en tydlig gräns mellan Arbetsförmedlingens och kommunernas arbetsmarknadsverksamhet. Några syften är, som exempel

- Effektivt sammanföra de som söker arbete med dem som söker arbetskraft (AF)
- Prioritera de som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden (AF)
- Främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av den
- Främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning (kommun)
- Främja näringslivet i kommunen (kommun)

En genomgripande reformering pågår samtidigt som Arbetsförmedlingen ska bygga upp en ny myndighet till 2022. Jämsides med detta ska man hantera grunduppdraget med kraftigt neddragna resurser. En konsekvens är att Arbetsförmedlingens resurser inte räcker för att ta be-

slut gällande insatser och lönestöd, man drar sig tillbaka från fungerande samverkan, från sina lokalkontor och man har svårt att hålla ingångna överenskommelser.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen och förändringar av roller och ansvar riskerar att väsentligt försämra möjligheterna framförallt för de som står långt från arbetsmarknaden, de vi möter i kommunen. Att utredningen nu slår fast att en kommunal arbetsmarknadsenhet har en legal position vad gäller kompetens och befogenhet som möjliggör utförarrollen gentemot Arbetsförmedlingen är positivt. Den tydliga farhåga som Båstads kommun delar med andra kommuner är att Arbetsförmedlingen överger:

- de personer som behöver Arbetsförmedlingen mest
- de som inte är digitala och som inte är rustade för arbetsmarknaden
- de som inte är matchningsbara och eller som saknar utbildning
- de utan tillräckliga språkkunskaper
- de med funktionshinder, de äldre och alla andra grupper som hamnar utanför den direkta anställningsbarheten

En konsekvens kan vara att detta kommer att leda till en större belastning på kommunerna och ökande försörjningsstöd som resultat. Detta menar vi är ett ytterligare skäl för varför det är viktigt att kommunerna ges möjlighet att vara utförare och då få ett samordningsansvar och det formella mandatet för att planera individens väg mot ökad grad av självförsörjning.

Kommunen känner till de lokala förutsättningarna och behoven. Här finns en kontaktyta gentemot det lokala näringslivet och verktyg som kan komplettera arbetsmarknadsinsatserna, såsom yrkeshögskola och vuxenutbildning. Precis som Arbetsförmedlingen redan i dag, och i ännu större utsträckning framöver, ska anlita fristående aktörer så måste det bli möjligt att detta begrepp omfattar kommuner och därigenom låta arbetsmarknadspolitiken också få vara lokal. Genom en kommunal arbetsmarknadsenhet i rollen som utförare, skapas också förutsättningar för med breda, sammansatta lösningar för de individer som har en mer komplicerad livssituation.

Det vore fördelaktigt att kommunen får utföra arbetsmarknadsinsatser och ha en samordnande och rustande roll för de som står längst ifrån arbetsmarknaden på uppdrag av och med ersättning från staten. Precis som Arbetsförmedlingen redan i dag, och i ännu större utsträckning framöver, ska anlita fristående aktörer så borde det bli möjligt att anlita kommuner och få ersättning för det arbete som läggs ner.

Utredningen lyfter fram att myndighetsansvaret för arbetsmarknadspolitiken fortfarande ligger hos Arbetsförmedlingen. Detta innefattar beslut kring vilken typ av aktivitet som individen ska omfattas av. För en kommunal arbetsmarknadsenhet blir det viktigt att frågor som mandat, ersättningsnivåer och långsiktighet tydliggörs. Ett framgångsrikt utförande bygger på långsiktighet och att kommunen ges planeringsförutsättningar. Utöver en grundläggande organisation kring arbetsmarknadsinsatser samt ekonomiska och personella förutsättningar behövs en politisk vilja och prioritering att utföra uppgifter på uppdrag av Arbetsförmedlingen då medverkan till att vara utförare ska bygga på frivillighet.

En långsiktig och strukturerad samverkan med andra kommuner inom Familjen Helsingborg är av stor vikt för att säkerställa rätt kompetens för att kunna utföra tjänster åt Arbetsförmedlingen. I slutändan är det skattemedel som till stor del finansierar arbetsmarknadspolitiken på såväl statlig som kommunal nivå och ska dessa användas på ett resurseffektivt sätt, förutsätter det att kommuner får reella förutsättningar att axla rollen som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsenheten

Ritva Veeborn, Avdelningschef